

115. Perjantaina 15 päivänä lokakuuta 1993

kello 15.10

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Esitellään:

1) Hallituksen esitys n:o 188 laiksi vesilain muuttamisesta 3302

2) Hallituksen esitys n:o 189 laeiksi jakolain ja eräiden muiden asioiden käsittelyä maa- ja metsätalouden osassa koskevien lakien muuttamisesta

3) Hallituksen esitys n:o 190 laeiksi työtuomioistuimesta annetun lain ja asiakirjain lähettämisestä annetun lain 5 §:n muuttamisesta

4) Hallituksen esitys n:o 191 oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevien säännösten muuttamisesta

5) Hallituksen esitys n:o 193 laiksi läätäkeskuksia koskevasta kokeilusta 3303

6) Hallituksen esitys n:o 195 laiksi tuloverolain muuttamisesta

7) Hallituksen esitys n:o 197 laiksi teleliikenteen verottamisesta

8) Hallituksen esitys n:o 198 laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 19 §:n väliaikaisesta muuttamisesta ja elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

9) Hallituksen esitys n:o 199 laeiksi kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista sekä leimaverolain 97 a §:n, kehitysalueiden veronhuojennuksista annetun lain 3 §:n ja merenkulun veronhuojennuksista annetun lain muuttamisesta 3303

10) Hallituksen esitys n:o 200 laiksi oppisopimuskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta 3304

11) Hallituksen esitys n:o 201 laiksi eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

12) Hallituksen esitys n:o 202 laeiksi maidon väliaikaisesta kiintiömaksusta annetun lain ja maidon väliaikaisista tuotantokiintiöistä annetun lain muuttamisesta sekä meijerikohtaisesta kiintiömaksusta annetun lain kumoamisesta

13) Hallituksen esitys n:o 203 laiksi Kasvinjalostuslaitoksesta ja laiksi kasvinjalostustoiminnan edistämisestä annetun lain muuttamisesta

14) Hallituksen esitys n:o 204 laiksi maaseutuelinkeinolain 59 a ja 59 b §:n muuttamisesta

15) Hallituksen esitys n:o 205 laiksi maaseutuelinkeinolain muuttamisesta

16) Hallituksen esitys n:o 206 laiksi kotieläintuotannon ohjaamisesta annetun lain muuttamisesta

S.

17) Hallituksen esitys n:o 207 laiksi kuljetusten alueellisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta 3304

18) Hallituksen esitys n:o 209 aravalainoituksen rinnalle kehitettävästä korkotukilainsäädännöstä „

19) Asetus 1 päivältä lokakuuta 1993 Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston Angolaa koskevaan päätökseen perustuvien velvoitusten täyttämistä (A 8) „

Puhetta johtaa toinen varapuhemies Pesälä.

Nimenhuudon sijasta merkitään läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuiivat edelliseen täysistuntoon.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti lakivaliokuntaan:

1) Hallituksen esitys n:o 188 laiksi vesilain muuttamisesta

2) Hallituksen esitys n:o 189 laeiksi jakolain ja eräiden muiden asioiden käsittelyä maa- ja metsätalouden lakien muuttamisesta

3) Hallituksen esitys n:o 190 laeiksi työtuomioistuimesta annetun lain ja asiakirjain lähettämisestä annetun lain 5 §:n muuttamisesta

4) Hallituksen esitys n:o 191 oikeudenkäyntikulu- ja korvaamista koskevien säännösten muuttamisesta

Valiokuntaan lähettäminen

Toinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin lakivaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. V. Laukkanen: Herra puhemies! Tässä on mielenkiintoinen hallituksen esitys,

S. mutta haluan vain surukseni todeta, että se ei ole onnistunut sisällöltään, ja perustelen sitä lyhyesti.

Tässä on otettu sellainen kanta, että mikäli asianosainen häviää riitajutun, hän joutuu kokonaisuudessaan maksamaan vastapuolen oikeudenkäyntikulut. Se kuulostaa epäilemättä hyvältä, mutta erityisesti työoikeudellisissa riita-asioissa, joissa henkilön työsopimus irtisanotaan tai puretaan ja työntekijä on sitä mieltä, että hän on kärsinyt vääryyden siinä asiassa, ja kun asiaa ei voida lainsäädännön perusteella sellaisenaan tietenkään ratkaista, hän on pakotettu hakemaan siihen arvovaltaisen tuomioistuimen päätöksen. Kun tällainen työntekijä sitten erittäin vaativassa ja vaikeassa ja usein varsin sekavassakin asiassa ehkä loppujen lopuksi hovioikeuden tai korkeimman oikeuden päätöksellä häviää juttunsa, minusta on aivan kohtuutonta, että tämä työntekijä veloitetaan maksamaan vastapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaisuudessaan, koska se varmuudella johtaa siihen, että vähävaraiset ihmiset eivät kykene ajamaan oikeuksiaan eivätkä kykene enää kysymään, onko heitä kohdeltu epäoikeudenmukaisella tavalla.

Tätä asiaa ei millään tavalla ratkaise se, että henkilö saattaa saada maksuttoman oikeudenkäynnin, mikäli hän on riittävän varaton, koska maksuttomasta oikeudenkäynnistä ei tietenkään korvata vastapuolelle tuomittuja oikeudenkäyntikuluja. Samaten voin todeta, että edes oikeusturvaetu ei yleensä ole apu tähän tilanteeseen sen vuoksi, että oikeusturvavakuutuksen ehdoissa säännönmukaisesti rajataan oikeusturvaedun ulkopuolelle työsuhteesta johtuvat riita-asiat. Laki on siis kohtuuton tältä osin. Toivoisin vain, että eduskunta tekisi paremman päätöksen.

Ed. Lehtinen: Arvoisa herra puhemies! Valiokunnassa on ennakoita alettu kuulla asiantuntijoita tämän asian yhteydessä. On todettu jo siinä vaiheessa, että ed. V. Laukkasen mainitsemia asioita on tullut esille. Ed. V. Laukkanenkin tietäisi tämän, jos hän lakivaliokunnan jäsenenä olisi ollut paikalla kokouksessa.

Tarkoituksena on, että nämä asiat tutkitaan asiantuntijakuulemisen yhteydessä ja niihin paneudutaan. Erityisesti katsotaan, miten tämä laki käy yhteen aikaisemmin muutetun maksuttoman oikeudenkäynnin lain kanssa ja miten oikeusturvavakuutus tulee tähän asiaan suhtautumaan.

Ed. V. Laukkanen: Arvoisa herra puhemies! Vastauspuheenvuorona haluaisin vain

todeta, että puutun tähän asiaan pelkästään sen perusteella, mitä ymmärrän vuosien kokemuksen perusteella. Olen nyt määrätty vastoin tahtooni lakivaliokuntaan, ja olen lakivaliokunnan ensimmäisen istunnon aikana jo käynyt ilmoittamassa siitä eduskunnan pääsihteerille ja ilmoittanut, että vakavista omantunnonsyistä haluan vapautuksen tästä paikasta, johon minut on määrätty vastoin tahtooni. Tällä perusteella en ole osallistunut istuntoon, kunnes eduskunta arvovaltaisesti ratkaisee, onko mahdollista valtiopäiväjärjestykseen viitaten vapautua tästä paikasta.

Ed. L e h t i n e n : Arvoisa herra puhemies! Mielestäni olisi hyvä, että tästä lakiesityksestä vielä käytäisiin täällä keskustelua, ja on hyvä, että nämä ed. V. Laukkasenkin evästyksiset tulevat esille, koska lakivaliokunnassa on myös korjattu monia hallituksen esityksiä siltä osin kuin on nähty siihen tarvetta. Erityisesti tähän asiaan liittyen totean, että valiokunta maksuttoman oikeudenkäynnin lain muuttamisen yhteydessä juuri puuttui eräisiin hallituksen esityksen kohtiin, koska haluttiin parantaa oikeusturvaa ja haluttiin parantaa ihmisten mahdollisuutta hakea oikeutta itsellensä riippumatta siitä, minkälainen taloudellinen asema heillä on.

Lisäksi ed. V. Laukkaselle totean, että jokaisella on oikeus henkilökohtaiseen vakaumukseensa, mutta ed. V. Laukkanen on myös ollut erittäin tarkka lakivaliokunnan työssä. Hänen asiantuntemuksensa olisi todellakin tarpeen kyseisessä valiokunnassa, koska hän tuntee lainsäädäntöä ja on pystynyt aikaisemmin jo tuomaan monia erittäin tärkeitä näkökohtia esille valiokunnan työskentelyn aikana. Me kaikki tiedämme, että valiokunnassa työskentely on se, millä pystyy erittäin hyvin vaikuttamaan myös koko eduskunnan päätöksiin.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään lakivaliokuntaan.

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti

hallintovaliokuntaan:

5) Hallituksen esitys n:o 193 laiksi hätäkeskuksia koskevasta kokeilusta

valtiovarainvaliokuntaan:

6) Hallituksen esitys n:o 195 laiksi tuloverolain muuttamisesta

7) Hallituksen esitys n:o 197 laiksi teleliikenteen verottamisesta

8) Hallituksen esitys n:o 198 laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 19 §:n väliaikaisesta muuttamisesta ja elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

9) Hallituksen esitys n:o 199 laeiksi kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista sekä leimaverolain 97 a §:n, kehitysalueiden veronhuojennuksista annetun lain 3 §:n ja merenkulun veronhuojennuksista annetun lain muuttamisesta

Valiokuntaan lähettäminen

Toinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. J a n s s o n : Arvoisa herra puhemies! Tämän esityksen lakiehdotuksessa n:o 4 ehdotetaan, että merenkulun veronhuojennuksia saataisiin jatkaa ainoastaan koskien jäämaksuluokkavähennystä vuosilta 94—96. Kyllä ymmärrän, kun yritysverouudistus on suoritettu, että näin voitaisiin ajatella ja näinkin hallitus ainakin esityksen perusteluissa perustelee esitystään, eli uusia alushankintavaroja ei siis ensi vuoden alusta saisi enää tehdä.

Minun käsitykseni on sellainen, että ottaen kuitenkin huomioon merenkulun tilanteen kansainvälisessä kilpailussa tulisi minusta säilyttää sopivan asteinen alushankintavaraumas mahdollisuus vielä ensi vuoden alusta lähtien.

Sen johdosta, herra puhemies, ilmoitan tarkoituksestani jättää tähän hallituksen esitykseen, siis n:o 199, rinnakkaisaloite, jolla mahdollisuutta muodostaa uusia alushankintavaroja jatketaisiin ensi vuoden alusta lähtien noin kolmella vuodella.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti

sivistysvaliokuntaan:

10) Hallituksen esitys n:o 200 laiksi oppisopimus-koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

11) Hallituksen esitys n:o 201 laiksi eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista annetun lain 2 §:n muuttamisesta

maa- ja metsätalousvaliokuntaan:

12) Hallituksen esitys n:o 202 laeiksi maidon väliaikaisesta kiintiömaksusta annetun lain ja maidon väliaikaisista tuotantokiintiöistä annetun lain muuttamisesta sekä meijerikohtaisesta kiintiömaksusta annetun lain kumoamisesta

13) Hallituksen esitys n:o 203 laiksi Kasvinjalostuslaitoksesta ja laiksi kasvinjalostustoiminnan edistämisestä annetun lain muuttamisesta

14) Hallituksen esitys n:o 204 laiksi maaseutuelinkeinolain 59 a ja 59 b §:n muuttamisesta

15) Hallituksen esitys n:o 205 laiksi maaseutuelinkeinolain muuttamisesta

16) Hallituksen esitys n:o 206 laiksi kotieläintuotannon ohjaamisesta annetun lain muuttamisesta

liikennevaliokuntaan:

17) Hallituksen esitys n:o 207 laiksi kuljetusten alueellisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta

18) Hallituksen esitys n:o 209 aravalainoituksen rinnalle kehitettävästä korkotukilainsäädännöstä

Valiokuntaan lähettäminen

Toinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin ympäristövaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Kautto: Herra puhemies! Ehdotan asian käsittelyn siirtämistä seuraavaan täysistuntoon ja perustelen tätä sillä, että nyt ehdotettu lakiesitys on erittäin ratkaiseva muutos siihen, miten valtion asuntopolitiikkaa ja tukipolitiikkaa jatkossa harjoitetaan, ja siinä mielessä, kun tämä on erittäin laaja kysymys, niin tähän olisi paremmin aikaa perehtyä. Lisäksi olisi hyvä, jos joskus asuntoasioita voitaisiin käsitellä sellaisena aikana, että edustajia on enemmän paikalla.

Toinen varapuhemies: Kun asiaa ei ole yksimielisesti päätetty lähettää valiokuntaan, asia on jäävä pöydälle. Kehotan seuraavia puhujia käyttämään puheenvuoron pöydällepanon ajasta.

Keskustelu pöydällepanosta julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Kautto ehdottanut, että asia pantaisiin pöydälle ensi tiistain täysistuntoon.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Ed. Kauton ehdotus hyväksytään ja asia pannaan pöydälle ensi tiistain täysistuntoon.

19) Asetus 1 päivältä lokakuuta 1993 Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston Angolaa koskevaan päätökseen perustuvien velvoitusten täyttämistä (A 8)

lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti ulkoasiainvaliokuntaan.

Toinen varapuhemies: Eduskunnan seuraava täysistunto on ensi tiistaina kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 15.20.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen